

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve
Egész évre 6 ft — kr
Fél évre 3 ft — kr
Negyedévre 1 ft 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.
Bélyegdíj 10 kr.

Nyitltér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői iroda

és
kiadóhivatal:

CIRNER és LINGNER
Főter 38. szám alatt,
hova úgy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adnak vissza.

Városi tisztújítás.

(B) Nagy-Enyed r. t. város képviselőtestülete alkotmányos jogainak egyik legszebbikét fogja gyakorolni f. hó 16-án. Ujabb hat évi ciklusra kell megválasztani tisztviselőit, kiknek tehetsége, belátása, munkássága és hazafias érzülete első sorban van arra hivatva, hogy vármegyénk székhelyének emelkedését, polgárságának anyagi és szellemi jólétét minden megengedett eszközeivel, okosan és erőteljesen segítse elő. Bizonyára nem könnyű e feladat s azt is beláthatja mindenki, hogy a vezetőkben a rátermettségnek, hivatottságnak, a közönséges mindennapi látkörön felülemelkedő belátásnak jókora adagja kell legyen, ha kötelességeiket a várokozásnak megfelelően akarják eredményesen teljesíteni.

Városunknak erőt gyűjteni s ez erővel újabb teremtetésekre új erőt fejleszteni, ez a nehéz feladat. A takarékos gazda meggyűjti filléreit s ezeket lankadatlan szorgalmával párosítva, birto-kocskáján új, jövedelmező befektetésekre használja fel. Minden év takarékosága

új tőkét teremt, minden év lankadatlan munkássága e tőkét gazdagabban kamatozóvá teszi. Városunknak meg van az anyagi ereje fekvő vagyonában, házaiban, malmaiban, tőkéiben; ezeket okosan, czélszerűen kell jövedelmeztetni s jövedelmeit újabb befektetésekre használni. De még nagyobb, még hatalmasabb ereje van lelkes polgárságában, melynek többsége soha nem zárkózott el a lelkesítő szózat elől, ha áldozni kellett azért, hogy ez áldozattal oly intézményeket teremtsünk, melyek városunk jelenét szebbé, jövőjét reményteljesebbé tehetik.

Ezelőtt 30 évvel hogyan nézett ki városunk külsőleg? utcái, terei milyen szegényesek, piszkosak, rendezetlenek, rossz kövezetűek voltak? a pusztá, leégett telkeken hogyan meredeztek a füsttől fekete, pusztuló falak? Hol volt egy üdülő hely közvetlen közelben? Hol voltak a kor színvonalán álló iskolák? Egyesületek, pénzügyintézet, vállalkozási kedv és erő, hitel, mezőgazdasági helyzet stb. milyen lábon állottak? Oly kérdések, melyekre mi, a mostani nemzedék, őszintén felelhetünk. Igenis: szegények vol-

tunk; el voltunk pusztulva; gyengék voltunk. De volt erős lelkünk, volt jó erős karunk, volt bizalmunk a jövőben, s ime, majdnem a semmiből új vagyont szereztünk, a jövő fejlődésének új alapjait raktuk le; haladtunk a korral minden téren. Vannak intézményeink, melyekre büszkék lehetünk. Vannak zsu-folt iskoláink, melyek túl vannak a kezdet nehézségein s új fejlesztésre várnak. Utcaink, tereink az egyszerű, szerény jólét jeleit mutatják. Hálásak vagyunk azok emlékének, kik ebben vezetőink voltak s elismeréssel viseltetünk azok iránt, kik e haladó szellemben vezetőink maradtak.

A természetben nincs ugrás, de nincsen pihenés sem. Még amidőn fehér hólepel borít el mindent, úgy, hogy nyugodni látszik, még akkor is működik az életerő. Így kell lenni s így is van minden egészséges közéletben. Városunk éppen nem lehet s nem is kivétel. Amit eddig tettünk, az rövid 30 év munkája, s ki meri állítani, hogy ezzel eleget tettünk századokra terjedő jövőnknek? Igenis: jól kezdtük a munkát, de folytassuk még jobban. Takarékoskodjunk,

TÁRCZA.

A Mihály vajda által Vizaknán épített román templom.

A „Valachiae Transalpiniae et Moldaviae Waivoda, Sacratissime Regiaeque Majestatis Consiliarius, per Traussylvania Locumtenens” czímet használó Mihály vajda maga után Erdélyben szomorú emlékeket hagyott.

Azonban Vizakna városa iránt kimélttel volt, sőt még vele kegyét több versben éreztette is.

1600. júl. 25-én Gyulafehérvárról Protectionalis levelet adott ki részére a bíró és esküdtek kérelme folytán. Biztosította a várost, hogy benne senkit sem nobilitál, s a közterhek alól senkit sem vesz ki. (Olvasható városi levéltár fasc. I. regal papírra írva, alól a Vajda pecsétjével ellátva.)

Ugyanazon év július 27-én hasonlóan Gyulafehérvárról keltezett, nyílt papírra írt s lenyomott pecséttel ellátott levélben a vizaknaiakat biztosította, hogy megtartja privilegiumok- és szabadalmaikban mind a borárultatás, mind pedig egyéb dolgait véve; s meghagyja, hogy őket se személyükben, se marhájukban, se pedig egyéb javaikban senki meg ne károsítsa. (Olvasható városi levéltár fasc. I. regal.)

Cziril-betűkkel írta magát alá. Secretarius a Joan Jacobinus volt.

Legmaradandóbb emlék tőle, legkivált a románságot véve, egy templom Vizakna felsőbb részében, amelyet ő építtetett Erdélyben léte alkalmával; amelyet isteni szolgálatra most a görög katolikusok használnak.

Miután e templomnak multja nemcsak azért nevezetes, mivel Mihály vajda építtette, hanem más egyéb szempontból is; a tisztelt olvasó közönség előtt nem lesz érdektelen olvasmány e lapok hasábjain az erre vonatkozó eddig ismert adatoknak elősorolása . . .

Hogy e templomot valóban Mihály havasalföldi vajda építtette, igazolja a következő okmány:

An. 1609. Contractus inter cives Vizaknenses, Valachosque et Sallicidas ejates racione Templi per Vajvodam Michaellem aedificati initus.¹

„Mi Alamori Opra Pap, Zanisslau Avram, mind ketten alamoriak, Vizaknai Mark Pais, Joan Makány, Mirtse Mihály, Pap György, Bak György,² Szóts Balint, Kerekes Stefan, Opra Miklós, Marga Márton, Stojka Pais,

¹ Olv. Gub. lev. sz. 503 1709.

² Székely ember, a bányánál magulátor, illetőleg mázsatiszt volt. Miután helyben ezen időtűjt katolikus isteni szolgálat nem tartatott, mint katolikus ember, az oláh templomba járt, amint most is sok helyt az szokásban van.

Szirbul Péter és a több oláhrenden lévő személyek; Adjuk emlékezetire mindenkinek, akiknek illik és méltó in hac Literarum serie, hogy Anno 1609. die 17. Mensis Junii összegyülekezvén közönségesen egy akarattal, találók meg Bíró Uramat Dombai Istvánt, Praedikátor Ur Alvinczi Györgyöt, lévén az Tanatsbeli Ember Uramis, ugyan Alamoron és Vizaknán lako oláh renden való Emberek közönségesen mind Sívágók mind egyebek a mi [rendünken, kérvén eö kegyelmeket s az egész Tanatsot azon, hogy a melly Besserikát a városnak régi szokása törvénye és akarattya ellen Mihály Vajda itt benn létében tsináltatott volt Visster Vassalyia¹ Vizaknai Camara Ispany lévén, ne aduák el, se el ne bontanák immár, noha város akarattya ellen építtetett (mellynek az előtt soha nem volt Vizaknán szabad lenni), hanem engednék meg, hogy az mi rendünken valoknak lenne szabad belé járni Innepnapokon, és a mellett az mi modunk szerént keresztelni, esketni és Communicalni, úgy hogy Papot a Városban nekünk nem leszen szabad tartanunk lakoul, hanem másunnan járjon ide;² és valamit kívánnak

¹ Viesser.

² Alamorról járt Vizaknára pap isteni szolgálatot tartani. Az ottani gk. templom harangján e köriratban van: „Spes mea est Kristus. A. 1593 F.” Sőt 1830-Alamoron (Olmur) Sebesi dekanatussághoz tartozó róm. kath. plebánia volt.

dolgozzunk és szerezzünk új erőt! ez a jelszó továbbra is.

Kell új elemi iskola, új óvoda, mert a város terjeszkedik s a lakosság egy része messze van a mostani intézetektől, melyek különben is már elégtelenek. Az utcák és terek rendezését, befásítását folytatni kell s most a házépítésre alkalmas telek kevés és drága, a vasut felé új utczavonalat kell nyitni, hogy jutányos telkek álljanak a szegényebb iparosok és tisztviselők rendelkezésére. Ezzel kapcsolatban a zsúfolt, tűzveszélyes cigánytelepnek alkalmas helyre áttételét, mit már oly régen hangoztattak, elő kell készíteni. Egyáltalában a város kedvezőtlen elhelyezkedése, minél fogva, mint valami polypnak karjai, úgy nyulnak el rendetlenül, különböző csavartásokban, helyes összekötés nélkül utcái, nagy gondot kell adjon, mert egy város jó berendezése egészségügyi, gyors közlekedési, rendőri, helyes közigazgatási szempontból első rendű feladat. A régi városház tervbe vett átalakítása sem maradhat el hosszú időre, hiszen — hála Istennek — úgy megszaporodtunk, hogy egy kellő berendezésű, téli időben nagyobb ünnepekre alkalmas táncstermet, megfelelő melléképítményekkel, már nem nélkülözhetünk tovább.

Szóval: az új tisztviselői karnak, mint első sorban munkásnak, sok és elég nehéz feladatot kell teljesíteni; hiszen amiket felsoroltunk, azok még nem merítik ki a teljes programot, de mert legnagyobb részét, okos körültekintéssel, a közelebbi hat év alatt ki lehet vinni, ezeket elvárjuk és reméljük a régi friss

tevékenységi erővel rendelkező újra megválasztandó polgármestertől, Kovács Gyulától és tisztviselői karától. A város képviselőtestülete és polgársága örömmel fogad és támogat minden olyan törekvést, mely városunkat vármegyénknek méltó székhelyévé, követendő példaadójává teszi minden tekintetben.

Levelek a királyhoz.

(Haza-írás. — Apponyi haragja. — Utópiák. — A nemzet levele királyához. —)

Budapest, decz. 10.

Az alkotmányos udvariasság megkívánja, hogy a király mielőbb kapjon választ arra a szövegére, melyet Budavárból trónbeszéd alakjában a nemzethez intézett. Mindegyik párt és párt-töredék a maga felfogása szerint fogalmazza meg a feleletet. Mindegyik formailag úgy írja levelét a trónhoz, mintha az, akivel intézi, meg is kapná, el is olvasná. Nem kételkedünk benne, hogy Ő Felsege közvetett uton tudomást szerez valamennyi neki szánt felirati javaslatokról, de egyelőre többet nem tekint, nem tekinthet a trónbeszédre adott alkotmányos válasznak. Ellenzéki pártjaink közül egy sem hiszi el különben egy pillanatig is, hogy felirati javaslatát a képviselőház elfogadja. A királynak szánt levél szövegének benyújtása tehát tisztán elvi jelentőségű, azaz gyakorlatilag meddő dolog, inkább csak afféle „haza-írás” (ad normam: hazabeszéles). Hála különben a magyarok Istenének, hogy ez így van. Ugyan szép színben látta Ő Felsege a nemzet akaratát, ha bármely ellenzéki frakció szemüvegen keresztül nézné a magyar politikát.

A nemzeti párt felirati javaslatát maga Apponyi gróf írta. Minden párt-szempontról eltekintve, igazán csak sajnáltni lehet, hogy ez a nagytehetségű szellem, politikájának kétségbeesztő sikertelensége fölött való elkeseredésében, ilyen irat

megírására és közrebocsátására ragadtatta el magát. A politikában különösen áll az, hogy aki haragszik, annak ritkán van igaza. Apponyi pedig rettenetesen haragszik. Haragjában tönkremenni látja a nemzetet, inogni látja a trónt. És miért? Mert a választók többsége győzött, a nemzeti párti se-hus-se-hal-töredék, pedig végzetes vereséget szenvedett. Haragjában Apponyi megfogadja, hogy ezzel a többséggel szoba sem áll, legfőkébb ha a választás reformot veszi föl programjába; a Bánffy-kormányral meg akkor sem. Szóval: Apponyiek eljutottak a passzív ellenállásig. Tiltakoznak, de csak pro forma. Opponálnak, de nem igazán. Ezelőtt késhegyig mentek a negációban, most csupán az elvi álláspont megjelöléséig akarnak elmenni fontosabb ügyek tárgyalásakor. Jó. A szabadelvű párt nyugodt lelekkel tudomásul veheti azt a fordulatot. Bár a többi ellenzéki párt követné Apponyiek példáját! Akkor a kormány és a többség oly a kezio-szabadságot nyerne, melyet a számbeli túlsúly egymaga sohasem biztosíthat, s melyet — meg vagyunk győződve — a többség csakis a tervezett reformok keresztülvitelére s így nemzeti életünk erősítésére használha fel. Apponyi gróf pedig eltűnődhetik egy igazságon, melyet egy hozzá közelálló ellenzéki lap olvasott a nemzetipárti felirati javaslatára: „Az elkeseredés rossz tanácsad s e föliratnak minden ereyei mellett meg van az a fogyatékossága, hogy a kelletlenül jobban hallgatott a tanácsadóra. A sztrájk, mely az elveit tetlenséggel akarja dokumentálni, nem az alkotás eszköze, hanem a kétségbeesés jelképe.”

Kossuthék javaslatával röviden vegezhetünk. Hangja nemes és nyugodt. Tartalma: utópia. Kiindulás pontja: a kiegyezés felbontása, az ország teljes függetlensége. Mi a mai viszonyok alatt, nem így képzeljük a magyar nemzet boldogulását. Nemzeti kon-

eö keglmek annue, mi is sufficiens le szünk örömet annuatim fizetünk az eö keglmek Templomához építésnek okaért. Mi azért az fellyül megnevezett Személyek ex Communi consensu végezök ezt az egész sovágok és az több Társasággal egyetemben, mért hogy eö keglmek megtekintenek a Városnak pusztaságát, és az Besserikának ott híjjában valo állását, hogy ha eö keglmek meg engedik nekünk az Besserikát, tehát a mint ide fel megmondok, minden esztendőben minden Házas Férjfü denár 10. az Viduak pedig denár 5. mellynek felszedésére magunk közül rendelleyei a vizaknai Bíró egy vagy két személyt, mellynek Exactorijára, hogy ha kívántatnék Biro Ur adjon egy eskütt Polgárt, de úgy, hogy ha az választott személyek a pénzt közöttünk nem exigálnák, a pénznek pedig megadásának napja ex ordinatione et Costitutione Judicatus nri Pünkösöd napja léseu; melly pénznek beszoigáltatása hogy ha negiigaltatik per incuriam Exactorum Virorum, tehát mi rajtunk absque ulla legum tergiversatione a város Birája két annyit vehessen; melly végzésüket ha violalnok, tehát Potentiája legyen a Vizaknai Birónak a Várossal egyetemben az Besserikának koltsait elvenni és bézárlani, és annak utánna quod Majus est el is bontani. Továbbá, az is ha történnék, hogy mi ígérünk szerint valo adótskát

difficultalván esztendőnként az eö keglmek Templomához adni valakinek panaszkodnánk, vagy Camara Ispannak, vagy Vladikának, tehát annak penája száz forint légyen, mellyet eö keglmek rajtunk (nullo juris remectio obstante) megvehessenek; e mellett ajánlyuk magunkat most is mint ennek-előtte, mindenben, a mit a communis necessitas postulat, a város Biráját, Tanatsival együtt és a kösséggel megtisztelünk, töllek halgatunk és értünk mint Jambor Patronusunktól, és affelett a Városnak jó akarattyok szerint valo megengedéséből (melly ez előtt soha Vizaknán nem volt), magunknak semmire szabadságot és bátorságot nem veszünk az város ellen valo engedetlenségre az fellyül megirt két rendbeli büntetésekk alatt. In cujus rei memoriam nos Pr-fati Alamoriensens et Vizaknensens Velachi dedimus has literas pro rei declaratione Prudentibus et Circumspectis Dominis Senatoribus Oppidi jam saepe fati Stephano Dombai Judici Primario Vizaknensi una cum caeteris Coassessoribus suis ratas, Comfirmatas majorisque testimonii gratia sigillique corrolorata. Anno et die supra scriptis.

Idem qui supra

(L. S.) (L. S.) (L. S.) (L. S.) (L. S.) (L. S.) (L. S.) (L. S.)
Egy Relatoriában¹ fölemlítettik, hogy ezen

¹ Sóbányahiv. le élt.

templom fából épült volna. „Opra Roska Anno 65. legitime juratus examinat fatetur: Scio antea Ecclesiam habuisse ex Signis exstructam in oppido Vizaknae, proinde ob combustionem Popa Juon Popae Isaiiae antehac Parochi Vizaku. avus ad Valachiam pro emendicanda Elemosina migravit, unde a Caelso Principe Wallachorum Constantino ad aedificandam Ecclesiam ex Lapidibus in sortem Elemosinae Mille flor. H. ad se recepit; cum autem haec summa non suffecerit, communitas Vallachor: adjutorio erat.”

Mit némileg igazol a templomba bemenetnél balra a falon levő ezen fölirat is: „Constantin Bazarab Vajvod Brankovaea au facut Biserica a ce asta in 1701.” Azonban 1895-ben a templom közepén levő kupola lebontatván, 1622-ik év volt ott tisztán kiolvasható, amikor az megreparáltatott. Miből azt következtetni, hogy a Mihály vajda által épített templom nem fából, hanem kőből, illetőleg téglából volt. Ez 1626-ban megreparáltatott; azután 1701 előtt elégvén, ezen evben Brankován Konstantin gazdag oláhországi fejedelem 1000 magyar forint segedelmével gyökeresen megjavítottat, részben tán újból is építettet.

A vizaknai fenn leirt templom Oláhhon legnevezetesebb két fejedelme, illetőleg vajdája emlékéhez van kapcsolva. Büszkék is

szolidációjuk se ki-, se befelé nem elég fejlett arra, hogy mindenben a maguk lábán tudjunk megállni, a magunk erejéből megélni. . . . Elvi álláspontjuk minden szélsősége mellett azonban Kossuthék nem fognak ezentúl sem elzárkózni a pozitív munkától, miként Apponyi és pártja, akik ma mindenben a kiengesztelhetetlen politikai gyűlölséget képviselik a magyar parlamentben. . . . A néppárt javaslatát, midőn e sorokat írjuk, még nem ismerjük. De hisszük, hogy abban se foglaltatik a szenvedőleges ellenállás, az sem csinál programot a tétlenségből.

A szabadelvű többség felirati javaslata, politikai érettség delgában, messze felülmúlja a többi párt levelmintaát. Emelkedett hangú, komoly, önértékes, világos, tömör, realisztikus. Nem túloz, de megmond mindent, a mit megmondani szükséges. Nem hallgat el semmit, aminek elhallgatása ellenkeznék a népképviselő kötelességével. Ez igazán a nemzet levele a királyhoz. Belőle és csak belőle tudja meg a korona, mi kell és mi nem kell a magyarnak.

Az első érdemleges ülés.

Nagy-Enyed, december 12.

Az új országgyűlés végre megalakult, annak mindkét háza átesett a szervezkedés formalitásán és a lefolyt héten már megkezdhetette komoly munkálkodását. Képviselőházunk végzett is már fontos és nagy horderejű feladatot. Folyó hó 7-én letárgyalta és megszavazta az indennitást és lehetővé tette, hogy a ház más fontos tárgyra terhesen át. Telt ház, zsúfolt karzatok előtt kezdődött a vita és a szokott zibongást, járás-kelest általában esend követte, midőn Hegedűs Sándor, a képviselőház ezen speciáliter pénzügyi kapacsítása, a szövekre lépett, hogy az indennitást javaslatát a ház elé terjessze. Hegedűs szokott ékes-szólásával ajánlotta javaslatát elfogadásra, melyet maga a kormányzati szükség indokol mert e felhatalmazás nélkül az ügyeket vezető

reá a vizaknai románok. Hisz csak ők bírnak Erdélyben a Vitéz Mihály fejedelem által épített templommal! — — —

1713-ban a románoknak csak egy papjuk volt a guberniumtól kiküldött Sándor Gergely által nov. 30-án fölvetett protestatiojuk szerint, amelynek 2-ik pontjában ez áll: „Noha mi oláhokul ide oly számosan telepedtünk le, hogy néha betegségünkben, temetésünkben és egyéb Papok functioit illető occurrentiákban két-három Papnak is elég dolga volna, még is Eskütt Urainek egy Papunknál többet nekünk tartani meg nem engedik, sőt az egyet is circumscribályák, hogy eö keglmek jurisdictioja alatt Tributarius legyen.“ A 4. pontban felhozzák: „hogy 10, 10 pénzt is vettek a Besserikábai járásért az Unio előtt a tanácsbéliak, de most nem veszük.“¹

A Besserika-pénz az ev. ref. egyház számadásaiban előfordul több helyen; így a többek közt 1653-ban egyházfiak változásakor az átadásnál fölemlítettik, hogy „mi ment ki kezekből viasz- és oláh Beszerika pénzből.“²

Szentkatolnai Bakk Endre.

¹ Városi levélt. 1713.

² Vizaknai Ref. Eccles. könyve. p. 59.

kormány intézkedni és kormányozni nem volna jogosítva. Az előadó beszédét különösen a ház új tagjai hallgatták figyelemmel, kikre még újság ingerevel birt e beszéd, újság volt reájok nézve a házban magában egy előadót végig hallgatni, és helyesen tettek, mert a ház e legroutiniozottabb előadóját hallgatták meg és tanulhattak tőle, hogy azon esetben, ha majd közülök is valamelyik mint előadó fog szerepelni, tudja, mikepp kell tisztét betöltenie.

Az előadó szakavatott, komoly fejtegetéseit, mintegy ellentétül, követte a Kossuthpárti Komjáthy Béla közhelyek és hazafias frázisokkal telt beszéde. Komjáthy n — a ház ezen régi tagja — meglátszott, mikip az indennitást kérdését maga sem tartja czelszerűnek a már évtizedek óta folyton hangoztatott tulzó függetlenségi eszmék hangoztatására; de megkívánja ezt pártállása és így kénytelen-kelletlen, de elhangoztatnia kellett egy pár Csanády-féle frázist is.

De ha már a Kossuth-párti Komjáthy felszólalt, mikip maradhatott volna el az ezen párttal folyton versengésben álló Ugronpárti Szalay Károly! Okvetlen tulliczitalnia kellett Komjáthyt, mert különben mit szólna hozzá a képviselők azon esekély része, kik még hívek maradtak a szelmalomkergető Ugronhoz és frontot csináltak Kossuth Ferenczel szemben?

Röviden, de a parlamenti illemformákhoz mért beszédében fejtették ki pártállásukat és indokolták a párt nemleges szavazatait a nemzeti párti Makfalva Gyéza és a néppárti Major Ferencz dr.

A tapasztalt, praktikus és helyesen gondolkozó politikus benyomása tette a hallgatóra Pécely Tamás, ki ferfiasan kijelentette, hogy czuttal nincs az ellenzékek egy véleményen, mert az indennitást az ügyek intézhetése czéljából is feltétlenül szükségesnek tartja.

A vitát Lukács László pénzügyminiszter zárta be. Lukács tagadhatatlanul a legjobb debattörök egyike. Elleneseinek gyengéit használja fel és ezekkel dönti meg azok állításait, de ez alkalommal munkája nem volt valami nehéz, mert az összes ellenzéki felszólalások nélkülöztek az alaposágot.

A miniszter felszólalása után az elnök a szavazást rendelte el. Szép látványt nyújtott az imponáló többség, mely a ház háromnegyed részét foglalja el.

Az indennitást tárgyalása és a megéjtett szavazás különben következtetnünk enged a jövőre is, és tájékozást nyerhetünk arra nézve, hogy az új öt éves cikluson belül az egyes törvényjavaslatok tárgyalásánál a különböző pártok minő magatartást fognak tanusítani. És örömmel jelezhetjük, hogy az első benyomás megnyugtató. Az indennitást javaslatának tárgyalása önkénytelenül is azon nézetet ébreszti bennünk, miszerint az ellenzék maga belátta, hogy az országgyűlésen eddig követett szenvedélyes, sokszor skandalumot előidéző magatartásán változtatni kell, és ezért most már higgadtabb és a parlamenti formáknak inkább megfelelő magatartást akar követni. Legalább erre enged következtetni az indennitást tárgyalásánál konstatált azon tény, hogy az egyes ellenzéki pártok egyszerűen csak is pártállásukból folyó véleményüket nyilvánították egy szónokuk által, de a sok felesleges beszédőtől tartózkodtak. És jól van ez így, mert noha mi elismerjük és valljuk, hogy minden mivelts ország parlamentjében egy czéltuda-

tos ellenzéknek kell léteznie, mely, helyesen, az ellenőrző közeg szerepet kell hogy teljesítse, még se ismerhetjük el, hogy az ellenzéknek szabad lehet — Ugron-mintára — minden meg nem engedett eszközt igénybe venni, csak azért is, hogy a hatalmon levő pártot a haza javára czélzó működésében gátolja. És ép ezért, mi örömmel látjuk, hogy mostani ellenzékünk tulajdonképpeni feladatát akarja teljesíteni, komoly ellenőrzést gyakorolni és szerintünk ez valódi czélja, mert ez által az országnak fog használni és elő fogja segíteni, hogy a kormány hasznos intézkedéseivel a minden párttól egyformán szeretett hazánk javát előmozdítsa.

Fővárosi levél.

Budapest, 1896. decz. 12.

Eh, bliktri már ma — véres dráma
És parlamenti párt-tusa,
Vak lármajukat tulharezolja
A halifaxnak hymnusa!
A városliget jégtükrén
Vigan repül a kis aczél —
S a kigyult, szép arcokat nézve
Az ember szíve tanczra kél.

Mert hát, kérem, a városliget
A modern Mekka idefenn,
S igen sok boldog (?) szerelem is
Itten szövődik rendesen.
Sőt egyik-másik fess jégtünder
Hódít magának ferjet is, —
Hjah, ugy van az! — a koresolyázás
Elvegre is csak — jégre visz.

Nem érdekel így senkit többé
A szenzaciós hir-rovat.
A r'porter is előbb-utóbb
Már csak hymen hirt írogat.
S míg vára alatt os Hunyadnak
Vigan cseng-bong a koresolya,
Bevon mindent a feledésnek
Sokszor idézett fátyla.

Am föllebbentem tisztelettel
Az elkoptatott leplet ön
S mindjárt Hamletként eltünődöm
Az ember földi életén. . . .
Eltünődöm. . . . Hát elő monstnum
S nem pusztá szó a „báte humain“?
Hát itt jár-kele ez mi közöttünk,
S kísérget mint az árny hűen?

Vagy ama grizett gyilkosának
Mi más vezette a kezét?
És a huszár-kapitányét,
Ki boldogságát törte szét?
E tény előtt a psycholog is
Megdöbbenve néz tétova —
Mert, hogy ilyesmi történhessék,
Már az állat is kell oda.

De hagyjuk ezt! A medikusok
Lázadása már véget ért
S memorandumban könyörögnek
A méltányosabb helyzetért.
A parlamentben is elhangzott
A boldogító: Oh, igen. . . .
S így átkerült az indennitást
A sok Scylla s Charibdisen.

A király még az orvosoknak
Brilliant-tüket osztogat
S az újságírók banketteznek,
Elmondván sok szép tósztokat.
A hétnek ritka nagy reformját
Ezennel szintén megsugom:
Hogy villamos és nem lóvonat
Repül a Váczi kör uton!

A villamosság századában
Bár ez is ritka, ugy lehet;
De megtörtént, hogy Berzsenyinek
Szobrot emelt a kegyelet,
A publikum a Vigszinházban
Szintén egy szobrot ünnepel —
És természetes, hogy már itten
Inkább hevül a hő kebel.

A kabelen egy hamis hir jött,
Okozván szörnyű pánikot:

Hogy a párt-boszu egy Mac-Kinleyt
A másvilágra szállított.
S a mit az ember első percében
E szörnyű hírről gyanít,
Bebizonyult, hogy nem volt egyéb,
Mint börziánér intrika.

Héderváryt is megsebeztek
Egy intrikának nyilai —
S antiszemita intrikákat
Becsben is újból hallani.
De hogy riportom bevégezzem,
Talán már itt is az idő,
... Boszusan zörög halifaxom, —
Ah, megyek ... megyek ... á dieu!

Alvinezi jogász.

Vegyes hírek.

— **Főuri esküvő.** Id. br. Zeykfalvi Zeyk József, főrendiházi tag, és neje Szeki Teleki Ágnes, birodalmi grófnő, örömmel tudatják leányuknak Zeykfalvi Zeyk Ágnes bárónőnek birodalmi gróf Székely Teleki Károly és néhai neje hidvégi Mikó Mária fiával, császári és királyi tartalékos huszár hadnagy, birodalmi gróf Szeki Teleki Ádámnak, folyó év december hó 14-én leendő házassági egybekelését. Birodalmi gróf Szeki Teleki Károly örömmel tudatja a saját és néhai neje Hidvégi Mikó Mária grófnő fiának, császári és királyi tartalékos huszár hadnagy, birodalmi gróf Szeki Teleki Ádámnak id. báró Zeykfalvi Zeyk József főrendiházi tag és neje Szeki Teleki Ágnes birodalmi grófnő leányával Zeykfalvi Zeyk Ágnes bárónővel f. év december hó 14-én leendő házassági egybekelését. Vármegyénk két főiri birtokos családjának nemes szívbéli hajlamból eredő ünnepéhez a legmelegebb üdvözlésünket fűzzük, s állandó boldogságot kívánunk a szép ifjú párnak.

— **Uj megyebizottsági tagok.** A választott megyebizottsági tagok sorában a folyó évben üresedésbe jött tagsági helyek betöltése vármegye-szerte e hó 9-én, szerdán, ejtetett meg. Négy kerületben vált szükségessé pótválasztás, és mint értesülünk, a választási eljárás mindenütt a legszebb rendben, a törvényes formák betartása mellett történt meg. Uj megyebizottsági tagokká választottak: Zalaújvárosban Csiki János esperes-plebános, Maros-Ujvárt Fritz Pál m. kir. bányatanácsos és Domokos József főmérnök, Borbándon dr. Ebergényi Sándor főispáni titkár, Dumitreán János gör. kel. lelkész, Vizaknán dr. Szöcs Géza nagyszabasi tanár. A tagok közül első ízben tagjai a megyebizottságnak Csiki János esperes-plebános, Fritz Pál bányatanácsos, dr. Ebergényi Sándor főispáni titkár és dr. Szöcs Géza tanár.

— **Necrolog.** Hank József nyugalmazott pénzügyi számtanácsos hosszas betegség után 62 éves korában Nagy-Enyeden e hó 11-én elhalt. Gyermekéin kívül nagyszámú rokonság gyászolja.

— **A sertésvész** Nagy-Enyeden a napokban lépett föl, míg Örményszékesen, Szász-Csanádon, Kis- és Nagy-Csergeden megszünt.

— **Magától szól a harmonika.** Mindenféle hangszerbe: czimbalomba, ciziterába, sőt a zongorába is bele vitte már a mechanikát a világhírű Sternberg Armin és testvére cs. és kir. szabadalmazott hangszergyár; most pedig a karácsonyi piacot egy leleményes készülékkel ellátott harmonikával lepte meg, amelyvel mindenki művészileg játszhatja el kedvelt darabjait,

— **Karácsony** közeledtével sokszor nagy

gondot okoz az embernek, hogy hol szerezzé be a megfelelő és csinos ajándékokat. Mi ajánljuk, forduljanak bizalommal Kertész Jenő áruházához (Budapest, Kerepesi-ut 8.), ahol remek, szép kiállítást rendeztek karácsonyi ajándékokból kicsinyek és felnőttek számára. Különösen kitérnek: a pompás dohányzó-, íróasztal-készletek, bronz- és majolika-asztalkák, gyönyörű kínai és japáni vázák, ékszer-szekerények, feltűnő szép bőr- és plüss-árúk és még számtalan hasznos ajándék gyermekek számára, melyek közül a szebbnél-szebb francziababák válnak ki többnyire tédig érő hajjal már 2-50 frttól—12 frtig, továbbá beszélőbabák 1-30 frttól egész 10 forintig. Megemlítjük, hogy e szolid czégnél minden tárgyon a **szabott árak** feltűnően láthatók.

— **Mindenki kérjen képes árjegyzéket** Kun Imre óras- és ékszerésztől (Budapest, VII. Dob-utca 72. sz.), mert abból meg fog győződni, hogy itt a legolcsóbb nikkell-órák 2 frt 60 kr-től feljebb, a legfinomabb valódi ezüst svájci órák 6 frttól kezdve, és minden arany- és ezüst-árúk még eddig nem létezett árakon kaphatók.

Meteorologiai jelentés decz. 9-től decz. 12-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erőssége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
7	57.9	+1.9	W ₁	10	0.5		
9	2	62.1	+4.2	—	9	—	+5.0 — 3.6
	9	66.8	-1.0	—	0	—	
	7	70.3	-3.6	NW ₁	0	—	
10	2	69.6	+1.2	W ₂	8	—	+1.3 — 3.6
	9	68.7	-0.3	N ₂	9	—	
	7	67.3	-1.3	NW ₁	10	—	
11	2	66.8	+0.8	—	10*	0.6	+1.0 +1.3
	9	68.0	+0.2	—	10*	0.1	
	7	69.0	+0.0	—	10	—	
12	2						
	9						

Kilátás: Borus, enyhe idő.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C^o. fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10. ig. Borulat foka = 1—10. ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég Δ = dara.

Csarnok.

Berzsenyi 1810-ki látogatása Pesten.

Most, midőn Berzsenyi Dánielnek, a magyar irodalom elsőrangú díszének szobrát a nemzet érdeklődésétől kísérvé leleplezték, tanulságos arra a benső ragaszkodásra, amelylyel Vitkovics Mihály és társai, Szemere Pál és Horvát István, a széphalmi mester ajánlatára s ösztönzésére a „niklai remetéhez” véseltettek, az alábbi adatot elmondanunk. Ez egymagában is élénk világot vet a magyar irodalom század elején egymás iránt tanúsított patriarkális magatartására.

Tndva lévő, hogy a pesti írók és Kazinczy közti barátságának leghívebb ápolója Vitkovics Mihály volt, aki a széphalmi mester munkáinak kiadásában, terjesztésében a legözetlenebbül s tisztá meggyőződéssel s idealizmussal fáradozott. Előfizetőket gyűjtött

s a könyvkiadóknál közbejárt és társaival együtt mindenképp azon volt, hogy a nagy agitátor rögös pályája elől, a mennyire lehet, elhárítsa az akadályokat s dicsőségének útjait egyengesse. Midőn Kazinczy első levelét megkapta 1808-ban, férfias megindulás vett rajta erőt s őszintén bevallotta, hogy egyedül neki köszönheti, hogy a magyar írói pályára lépett. „Forrón esólkoltam meg — válaszolja Vitkovics — azon soraidat, melyekben barátodnak nevezesz, fogadsz engemet. Mi érdememre tekintve tetéd ezt, nem tudom. Azonban, hogy ezen választásodat meg ne kelljen soha bűnnöd, máttul fogva férfi s állandó szeretetet esküszik neked szívem. Az embertelenség moeska öntse el fejemet, ha mit most esküdtem, valahára megszegem.” E fogadáshoz Vitkovics hű maradt egész életében s így lett ő társaival együtt a széphalmi mesternek pesti helytartója.

Midőn 1808-ban Berzsenyi költeményeinek kéziratát magához vette Kazinczy, nem szűnt meg a „niklai remetét” folyton arra ösztönözni, hogy költeményeit mennél előbb nyilvánosságra bocsássa és hogy őt bevonja az írói körökbe. Eldicsékedett Vitkovicsnak, milyen nagy költőt sikerült fölfedeznie Berzsenyiben, akit nem szűnik meg tüzelni, hogy mennél előbb Pestre jöjjön, ismerkedjék meg a Vitkovics triászával, festesse le magát, hogy ne csak műveiből, de arczepe után is ismerje őt a nemzet. Berzsenyi 1810. márcziusában csakugyan megérkezett Budára s a „Lud”-hoz czimzett fogadóba szállott. Egy kis levélkét küldött át Pestre Szemere Pálnak, hogy a Kazinczytól hozzá intézett kéziratokat adja át a levél vivőjének.

Másnap, márczius 28-án megindult a kistársaság, Vitkovics, Szemere és Kőlcsey, hogy fölkeresse a hírből ismert nagy költőt. De a hid, amely Budát Pesttel összekötötte, még nem volt készen. Látni lehetett azonban, hogy már egyes előbbkelő urakat át-bocsátának rajta. A mohó vágy, hogy Berzsenyit mielőbb láthassák, arra vitte a három fiatal író, hogy a kiváltságosak közé lopták magukat s így szerencsésen át is értek Budára. A hidfőnél sok ember várakozott a budai részen. Vajjon nincs-e ezek között Berzsenyi? Szemere naiv gyermeki nyugtalansággal fürkészte a „kis kövér magyart”. Ilyennek írta le a levél vivője Berzsenyit. Vitkovics és Kőlcsey mosolyogtak a Szemere vizsga tekintetén s elértek a „Lud” fogadóba. De a keresett költő nem volt ott. Később megint visszamentek a fogadóba, de most is csak kocsisát találták, a kívül beszédbbe eredtek.

— Miut van öltözve a tekintetes ur? — kérde őt Szemere.

— Szürkés színű köpönyegben, báránypreemes kalpagban, osztán meg...

— Veres nadrágban, nemde?

— Nem, Úram, az uton kék nadrágot láttam ő kigyelmén. De hiszen van ám ő kigyelmének több nadrágja is.

E kis szóváltás után eltávoztak, meghagyták a kocsisnak, hogy másnap újra eljőnek a tekintetes ur tiszteletére.

E sikertelen látogatás újra ismétlődött márczius 29-én. Most is csak a kocsis volt otthon, de azt mondá a látogatóknak, hogy ura nemsokára visszatér. Beszédbbe eredtek vele s a kocsis a többi közt elmondá, hogy az ura ő kigyelme házas ember, van derék két fia s egy leánykaja.

— Azt kérdi az ur, ha vig-e? Elég vig, pedig sem maga, sem a felesége soha bort, vagy pálinkát nem iszik. Az olvasásban legtöbb mulatságot talál. Az éjszaka is sokáig fönnolvasott.

Mivel még mindig nem érkezett vissza Berzsenyi, Szemere és társai a hid felé indultak. Szembe jött egy alacsony termetű, középszerű, vidéki magyar, akit már előtte való nap is vizsga szemmel fürkészett Szemere, s most, a mint vele találkozott, így szólt Szemere társaihoz: „Imhol van Berzsenyink, valóban kedvem volna megszólítani, ki légyen.” Ezalatt a szemmel tartott magyar jól elhaladt, de valami titkos illetettség nem hagyta Szemerét, utána szaladt s megszólította az idegent:

— Követem Uraságodat, az ur nem tekintetes Berzsenyi ur?

— A
— É

társain

Jelle

Szeme

restette

ba ke

írókra

volt va

lett ál

ajkairó

net utá

de nem

könyvt

némert

czepelt

költök

a költ

valókat

nálta v

kintete

igy szó

tetes”

gyok s

Kazinc

s kér

helyesl

vételét

vetkez

czy izl

Egyt

választ

muzsik

ván ur

hari u

az öre

ámire

hető. I

másfél

zsenyi

tal író

a pere

geit. L

eszébe

a Ke

által

csak

Kölcs

kezdet

rekede

idő. V

háza

Berze

kolta

„igen.

—

ban, n

rult s

tünk,

A s

dezősk

sérvén

szaval

gedve.

éjfel

nem a

Szeme

rátai

Berze

Szeme

versek

semmi

nyomt

neki

czifra

asztán

A k

már a

volt s

nap. A

Szeme

resen

zsenyi

színhá

dicson

István

Vitko

telen

ahol a

nyira

hogy

Jó

hívhat

hoz s

— Az vagyok, felelt a kérdező. S az ur?
— Én Szemere Pál vagyok. Erre intett társainak, a kik nagy örömmel futottak oda.

Jellemzők a Berzsenyi elfogadására a Szemerehez intézett első szavai: „Ugy ke-restettem az urat, mint a fűt, hat forintom-ba került, míg megtalálhattam.“ A pesti írók rajongó lelkesedésére e kijelentés nem volt valami nagy emelő hatással, mindamellett áhitattal állottak körül s lesték a szót ajkairól. „Nevetnem kell, — mondá kis szü-net után — hogy Szemere ur rám esmért; de nem csodálkozom, a somogyi falun lakót könnyű kiismerni.“ Aztán az utána ballagó németre mutatott, aki egy jókora pakkot czepeelt utána, jobbadán német és latin költők műveit. Berzsenyi szállására érvén: a költő előszedte a magával hozott emni-valókat, somogyi pereczet és szalámit s kí-nálta vendégeit. Azok megköszönték a „Te-kintetes Ur“-nak s reggeliztek. Berzsenyi így szólt: „Hagyják az urak azt a „Tekin-tetes“ titult, én szegény nemes ember va-gyok s nem vágyok arra.“ Majd elővette a Kazinczy kritikája alól kikerült gyűjteményt s kérdéseket tett a fiatal íróknak, vajjon helyeslik-e a Kazinczy egyik-másik észre-vételét. A feleletből, melyet kapott, azt kö-vetkeztette, hogy azok mindenben a Kazin-czy ízlését követik.

Együtt maradtak ebédre is és a „Hét választó“ fogadóba tértek, ahol egy német muzsikusszegődött hozzájuk. Berzsenyi nyil-ván unta az egyhangu német nótákat s Bi-hari után kérdezősködött. Ellenben Szemere az öreg Virágot szerette volna fölkeresni, amire azonban Berzsenyi nem volt ráve-hető. De képirohoz sikerült elvinniök őt, s másfél óra alatt készen volt a vázlat. Ber-zsenyi egész nap együtt maradt a pesti fiat-al írókkal. Lakására menvén, újra elővette a pereczet és szalámit s kínálgatta ven-dégeit. De — így ír Szemere — „kinek jutna észbe az ozsonna akkor, midőn egy Bucsut a Kemeensaljától, stb. olvashat?“ Mindaz-által újra falatoztak s poharaztak is, de csak Vitkovics és Szemere. Berzsenyi és Kölesey nem ittak. Aztán Vitkovics dalolni kezdett, mire az óda-költőnek is kedve ke-rekedett, s ő is dalolt. Estére kelvén az idő, Vitkovics bucsuzni kezdte, mivel a szin-házba akart menni. De mielőtt elvált volna Berzsenyitől, a nyakába borult és megcsó-kolta őt, amire az mosolyogni kezdte, s „igen, igen különös képpel“ így szólt:

— Megengedjen az ur, pipa van a számban, nem csókolhatom meg. „Vitkovics pi-rult s mi — írja Szemere — olyanok let-tünk, mint akit letorranak.“

A színházban is folyvást Bihari után kér-dezősködött Berzsenyi s vendégei hazaki-sérvén őt, poharazni kezdtek, majd Kölesey szavalt, amivel ő sehogys volt megelé-gedve. Már jól benyult az idő az éjszakába, éjjel után két óra volt s Berzsenyi csak nem akart megválni vendégeitől. Végre is Szemere ott maradt vele a fogadóban, ba-rátai pedig eltávoztak. Magukra maradván, Berzsenyi kérdést tett az iránt, hogy vajjon Szemere mit dolgozik? Ez azt felelte, hogy verseket írt, de azokat egytől-egyig meg-semmisítette. Csak a Vidához írt epistoláját nyomtatta ki, amelyet legott el is olvasott neki Szemere s kérdezte ítéletét. „Igen cifra“ — ez volt Berzsenyi kritikája. Ezzel aztán lefeküdtek.

A következő nap, márczius 30-án, Kölesey már a kora reggeli órákban Berzsenyinél volt s együtt maradtak megint az egész nap. A „Paradicsom“-ban ebédeltek, amire Szemere meg is jegyezte, hogy most kétsze-resen is paradicsomban vannak, s erre Ber-zsenyi „édesdeden mosolygott“. Este megint színházba mentek s azután újra a „Para-dicsom“-ba, ahol már Vitkovics és Horvát István is várakoztak rájuk. Alig mondá ki Vitkovics a szót, hogy itt van Bihari, kény-telen volt Berzsenyit azonnal oda vezetni, ahol a híres cigány játszott. A költő any-nyira el volt ragadtatva Bihari nótáitól, hogy egészen megfeledkezett barátairól.

Jó idő telt el, míg Berzsenyi magával hívhatta Biharit a rá várakozó fiatal írók-hoz s ott újra muzsikáltatta. „Bort ide!“ —

szólt Berzsenyi „Te pedig, Bihari, huzd! Én nekem a muzsika, csak magyar nóta le-gyen, igen tetszik.“ Horvát még be sem volt mutatva a költőnek, aki azonban ezt észre sem vette, csak midőn Kazinczyt emlegette és szonettjeit dicsérte, lőn figyelmes rá s kérdezte: Ki az ur? Azután irodalmi dol-gokról folyt a beszéd s éjjel után elkisérték mindnyájan Berzsenyit. Jó kedvük volt s dalolni kezdtek. „Mikor látjuk egymást?“ — kérde Vitkovics. „Levelekből látja iga-zán az ember egymást“ — volt a válasz. Éjjel után három óra volt s bucsuzni kel-lett.

„Csak egy kezsorítás vala, — írja Sze-mere — mit Berzsenyi szobájában való el-válasunkkor nyerhettünk. De Szemere ezzel nem elégedett meg. Török-szakad, ő meg-csókolja a nagy költőt. S midőn már Hor-vát és Vitkovics az utcára értek, meg is ölelte őt s csókot nyomott ajkára. Erre Köl-csey is hasonlót czelekedett s Berzsenyi őt is megcsókolta. Erre hivatkozik Kölesey a Berzsenyiről mondott emlékbeszédében. Többé nem is találkoztak az életben.

Berzsenyi, midőn haza jutott Niklara s kipihente az ut fáradalmait, azt írta Ka-zinczy-nak, hogy soha olyan lelkes férfiakat nem látott, mint a pesti írók, minden sza-vuk csak Kazinczy, Kazinczy. Fei is kérte őt, hogy szabjon nekik irányt a széphalmi vezér s gyümölcsöztesse az irodalom iránti nagy készségüket.

E találkozás adatait Szemere Pálnak egy eddig ismeretlen leveleiből vettük, amely a Kazinczy levelezése VII. kötetében jele-nik meg.

Váczy János dr.

Szerkesztői üzenetek.

K. A. Budapest Templom-utca. Ajánlatát köszönettel fogadjuk, küldeménye karácsonyi számunkban jó, a lap megküldése iránt intézkedünk.

K. J. Balázsfalva. Levele értelmében jártunk el, aján-latát szívesen vesszük és köszönjük.

L. P. Nagy-Enyed. Ami késik, nem mulik.

Aranka Gyulafehérvár. Karácsonyi számunkban egyik munkatársunk szívesen fog válaszolni ízei-pízei leve-lére.

M. O. Magyar-Igen. Hallottuk, de nem hiszünk, hisz akkor az egész aköz semmit sem ér.

T. K. Maros-Vasírhely. Kaptuk, de nem közölhet-jük, részint a tartalom, részint a forma miatt.

K. L. Kocsárd. Elutazott, de e hó 20-án visszatért.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Czirner és Lingner.

Czirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyed.

508—1896. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbírószág 420—896. számú végzése által Cserteá Afrim végrehajtató javára pacsalkai Rosciu Alexandru és társai ellen 299 frt 20 kr tőke, ennek 1896. évi november hó 7. napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járuléka követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság fog-lalt és 480 frtra becsült Rosciu Eugenia és férje Rosciu Alexandrunál 2 drb ökör, 1 ló, 1 szekér, 18 drb juh-ból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak. Mely árverésnek a 4988—1896. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pacsalkán a köz-ség előjáróság házában leendő eszközzésére 1896. évi december 18-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingo-ságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-ez. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-ez. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Enyedben, 1896. nov. hó 28. napján.

Gajzágó Simon,
kir. bír. végrehajtó.

951. 1—1

1185—896. bgrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbírószág 784—1896. sz. végzése által abrudbányai dr. Fodor Vazul ügyvéd által képviselt bucsun-szati Zsurka Niculae javára abrudbányai Boér Béla ellen 110 frt tőke, ennek 1891. évi június 15. napjától számítandó 6% kamatai és addig összesen 33 frt 35 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielé-gítési végrehajtás alkalmával bíróság 896. 12/1. felülfoglalt és 1051 frt 90 krra becsült, az alapfoglalási jegyzőkönyv 1-től 135. 1-élig különböző nemű hazi butorai, evőesz-közei, porcellán edényei, ágy és fehérművi, továbbá egy női aranylánc, egy pár ezüst fülbevaló, egy ezüst zsebóra, egy ezüst pénzes tárcsa, két faopál karperecz, egy arany melkkesz és egy ezukorporozóból álló ingo-ságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbírószág idézett sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszí-nen, vagyis alperer lakásán Abrudbányán leendő eszközzésére 1896. évi december 29-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szan-dékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-ez. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-ez. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz ki-fizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárve-rezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kikül-dött k vagy írásban beadni, avagy pedig szóval be-je-lenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság táb-laján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán, 1896. decz. 28. napján.

Szabó Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

961

A Gschwindt-féle Portorico rum

a legjobb tea-rum.

Kapható minden fűszer- és csemege-kereskedésben

$\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ literes palaczkokban.

Kérjük az eredeti kiállításra tekintettel lenni, minthogy több oldalról utánoztatik.

Minden palaczk czimkéje és ónkupakja cégünkkel van ellátva.

919 5—7

866—1896. sz. b. v.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbírósg 7062—896 számú végzése által az Erdélyi pince-egylet bortermelői szövetségére végrehajtató javára esombordi lakos Pekri Emma s társa ellen 500 frt tőke, ennek 1894. év május hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaival követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag foglalt és 1000 frtra becsült Pekri Emma féj. br. Kemény Simonnal 500 l. veder 95-beli borból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 8066—896. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Csombordon alperesnek lakásán leendő eszközzésére 1896. évi decz. 19-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legfőbbbet ígérőnek becsáron alól is eladatul fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Enyeden, 1896. évi nov. hó 29. napján

Gajzágó Simon,
kir. bírósági végrehajtó.

950 1—1

721—896. tkvi számhoz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balazsfalvi kir. bíróság mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtójának Csobán Simon a Vaszília-tóháti végrehajtást szenvedő ellen 230 frt 59 kr s jár. iránti végrehajtásos ügyében a tóháti 5. sz. tjkvben A + 1. r. 16. 17. 18 hr. sz. ingatlanára 139 frt; a 2. r. 511 hr. sz. ingatlanára 14 frt; a 3. r. 856. 857. 858 hr. sz. alattira 300 frt; a 4. r. 1023. 1024. 1025 hr. sz. alattira 193 frt; az 5. r. 1189. 1190. 1191 hr. sz. alattira 57 frt; a 6. r. alattira 1434 hr. szám alattira 67 frt és az A + 7. r. sz. alatti rész közlegelőbéli illetményre 67 frt megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1896. évi december hó 28-án d. e. 10 órákor Tóhat község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is el fognak adatul.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. XL t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű dísmervényt átszolgálni.

A kir. bíróság tkvi hivatala.

Balazsfalván, 1896. évi ok 6-er hó 17-én.

Silbermann Mór,
tkvi kiadó.

958.

833—1896. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbírósg 4704—896. számú végzése által Karacsony L. és fia czég végrehajtató javára diódi Zeyk Gabor ellen 215 frt és egyéb törvényes járulékaival követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag foglalt és 400 frtra becsült 4 ökrből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 708—896. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen vagyis Diodon a községi előjáróság házában leendő eszközzésére 1896. évi december 21-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében, a legfőbbbet ígérőnek becsáron alól is eladatul fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Enyeden, 1896. évi nov. 24.

Gajzágó Simon,
kir. bír. végrehajtó.

953.

Egy jó karban levő
pedálos czimbalom
eladó. — Értekezhetni
a kiadóhivatalban.

959 1—1

Hasznos mulattató czikkek.

Van szerencsém teljes tisztelettel értesíteni mélyen tisztelt pártogóimat, kik évek hosszú sora óta felkeresnek, hogy üzletembe nagy mennyiségű bel- és külföldi

játékok, czélszerű ajándékok

érkeztek. E játékoknál figyelmet fordítottam arra, hogy hasznosak és fejlesztők legyenek. Dominók, sakkok és figurák, kő és fa építőszekrények, összerakó kockák, vadászbátékok, katonák, mindenféle **babák 6 krtól 6 frtig**, tivoli, tombola és lutri játékok. Osaváros, Halifax, Kondor, Hungaria, Jackson, Heine aczél koresolyák végeladása. Mindenféle e szakmához tartozó czikkek igen nagy választéka megtekintésére becses pártfogóimat ezennel tisztelettel meghívom.

Maradok kész szolgáljuk

Bisztricsány Lajos.

947 1—3

Nagy választékban, jutányos áron.

Meglepő újdonságok.

Minden korumnak található.

1865. * **Á L T A L U N K** * 1865.

DIETRICH ÉS FIA
CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
ezelőtt Dietrich és Gottschlig
tea, rum, cognac és palacksör nagykereskedők
BUDAPESTEN.
Központi iroda: **IV. Régi posta-utca 10.**
Raktárak:
IV. Váci-utca 18. „Peking városához“ IV. Kigyó-tér 1. „A teanövényhez“
(a korona kávéházzal szemben.) (Gróf Teleky palota.)
VI. Andrassy-ut **33.** „Moszkva városához“
(Andrassy-út és Nagymező-utca sarkán.)
Átviteli pinczék és raktárak:
Saját telepünkön X Kőbánya, Füzér-utca 30. sz. (saját ház)
Palacksör főraktár (Dreher-féle sör) IV. Aranykéz-utca 1. sz.

Brazíliai rum
czégünk törvényesen védett kizárólagos különlegessége 1865. óta
VEDJEGYÜNK

Szárnyas kerek! Szárnyas kerek!

14¹/₁₀ liter tartalmu palack frt 1.50
1 " " " " " 1.25
7¹/₁₀ " " " " " " .78

Jamaica rumok 1-, 2-, 3-, 4-, 5 számú minőség
1¹/₁₀ liter 2¹/₁₀ liter 3¹/₁₀ liter 4¹/₁₀ liter tartalommal
26—65 krig, 42—1.25 krig, 80—2.50-ig 1.60—2.50 frtig.

Közvetlen behozatalu kínai, oro-z-karaván és indiai teák, Antilla-, cuba-, udvari- és fehér Ananász rumok, francia és magyar cognacok és különféle legfinomabb likörök.

Melegen ajánljuk 32 év óta közkedveltségnek örvendő tea vegyítkeinket, mint Mandarin-, Császár-, Moszkvai-, Király-, Peking- és Udvari vegyítkeinket, szabadon félkilónként 3 frttól 12 frtig, vagy igen csinos csomagok, dobozok és szelenczékbe burkolva.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bizományi raktár Nagy-Enyed részére:
Bisztricsány Lajos urnál

1865. **ALAPITTA TOTT** 1865.

954 1—5

Jelzálog-kölcsönöket

földbirtokra 3 és fél százalék, házakra 4 és fél százalék, másnemű ingatlanokra 5 százalék mellett legmagasabb összegekben ajánlunk. E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek. Erdőkihasználások, birtok-parcellázások átvétele. Birtokszövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

„Magyar Lloyd“ közgazdasági vállalat.

Budapest, Király-utca 70. sz.

923 7-8

Életnagyságu

arczkép

krétarajzban.

Legszebb szobadisz.

Legkedvesebb emlék.

Legalkalmasabb ajándék.

Karácsony és újévre.

Egy legújabb módszer segítségével 24 óra alatt életnagyságu mellképeket készítenek művészi kivitelben, eddig még soha el nem ért ököletességgel és olcsó árban.

Tessék árjegyzéket kérni.

KOHN DÁVID Budapest, Károly-körút 17.

Ügynökök mindenütt kerestek nek.

930 5-10

Kerestetik

Az „Alsófehérvármegyei gazdasági egyesület“ részére több évi haszonbérbe a vármegye területén — lehetőleg a nagyenyedi, alvinezi vagy marosujvári járásban — egy 50-60 kat. hold terjedelmű

esikó-legelőnek

alkalmas terület.

Kellékek: Sik, esetleg hullámos talaj, tüvel egyenletesen benöve; folyó víz (patak, csermely) közelléte, esetleg 1-2 bővizű kut. Ajánlatok a legelő terület részletes leírásával, valamint a haszonbérösszeg megjelölésével együtt Székelyhidy Viktor gazd. egyesületi titkárhoz **Nagy-Enyedre** küldendők be.

948 1-3

Sz. 6008/96.

Közig.

Pályázati hirdetemény.

Nagy Enyed rendezett tanácsu város tisztviselői karának megbízása a folyó év végével lejárván, Alsó Fehérvármegye alispánjának 15379-96. szám alatt kelt megbízása folytán felhívtnak mindazok, akik a: alább megjelölt, 1897. évi január 1-től kezdődőleg 6 évre betöltendő állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy ez iránti pályázati kérvényeiket, a kijelölt választmányhoz intézve, Nagy-Enyed város polgármesteréhez **folyó évi december hó 15-ig** bezárólag adják be.

A betöltendő állások a következők:

1. Polgármester.	10. Községi bíró.
2. Első tanácsos.	11. Első és második rendőrbiztos.
3. Gazdasági tanácsos.	12. Adótiszt.
4. Tisztí főügyész.	13. Közgyám.
5. Pénztárnok.	14. Állatorvos.
6. Főerdész.	15. Városgazda.
7. Iktató, kiadó, levéltárnok.	16. Végrehajtó.
8. Pénztári ellenőr.	17. Három irnok, egy erdővéd és egy szülésznő.
9. Aljegyző.	

A városi tanácsból.

Nagy-Enyed, 1896. december hó 9-én.

Kovács Gyula,
polgármester.

946 2-2

Olcsó cseh ágytoll!

5 kl. uj, jó, fosztott, pormentes — 4 frt 80 kr.
 5 " jobb minőségű — 6 " "
 5 " hófehér puha fosztott pelyh 9, 12, 15 " "
 5 " fel pelyh 6, 7, 20, 9 " "
 5 " hófehér puha fosztatlan pelyh 12-15 frt.
 Pehely 1.80, 2.40, 3.—, 3 frt 30 kr különként.
 Kitunó paplanok 2 frt 30 krtól feljebb.
 A szállítás bérmentesen, utánvét mellett történik.

Feleszerelés és visszavétel nincs kizárva, ha a postadíj megterítetik.

Megrendeléseknél kérem jól meggyelni a címet.

Benedikt Sachsel, Klattau, 409. Böhmen.

942 2-20

Sz. 2356—1896. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

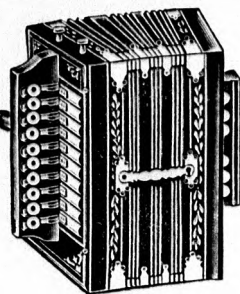
A vizaknai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy általános tak. pénztár végrehajtatonak Toporesan Juon és Rolles Veronika végrehajtást szenvedő elleni 14 frt s jár. ránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén, a vizaknai kir. járásbírósg területén levő pókafalvi község határára fekvő 7. hr. sz. tjkvben A + 1, 2, 4, 6-9. és 12. rend, 7 2, 8 2, 469 1, 601b, 457 1, 847 1, 1512, 1529 2, 1879, 3156, 3157 hr. sz. a. felvett s végrehajtást szenvedők nevére álló, valamint ezen tjkv-ből az 552. számú tjkvbe átment 817. hr. számú ingatlanokra az árverést 591 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi január hó 4-ik napjának d. e. 10 óraja Pókafalva község házánál leendő megtartása nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy 1881. 60. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

A kir. bíróság tkvi hatósága.

Vizaknán, 1896. évi nov. hó 27-én.

949 -96 1-1

Csak 4 frt 50 krért

szállítom világhírű

„BOHEMIA“

harmonikámat hosszú billentyűkkel és valódi gyöngyház díszítéssel. Ezen harmonika 2 dupla fúvóval és 11 rétezes, erős fúvóval bir összetörhető len érezsarkokkal. — A hangok egyes lemezekre vannak alkalmazva, miért is a harmonikának gyönyörű orgonához hasonló hangja van.

40 hangu 2 Reg. 18' X 33 cm nagy 4 frt 50 kr.

60 " 3 " 17' X 34 " " 5 " 50 "

80 " 4 " 17' X 34' " " 6 " 50 "

Iskola ingyen, portó és csomagolás 60 kr. Képes árjegyzékek ingyen.

Schuster C. A. harmonika gyáros Graslitz (Csehország).

Szétküldés csak utánvétellel. Csere megengedtetik. Viszontárusítók kerestetnek.

852 11-20

Minden versenyt felülmuló olcsóság!

Nagyérdemű közönség!

Van szerencsem a nagyérdemű közönségnek becses tudomására juttatni, miszerint itt létem óta jó hírnévben álló

lisztáru-üzletemet

az új leányiskola alatti bolthelyiségből a hely szűke miatt, a volt **elemi és polgári leányiskola alatt levő bolt-helyiségbe költöztettem át**, a hol a

bethleni műmalomtól

beszerzett s a legnagyobb igényeknek megfelelően berendezett lisztárak pontos és a lehető legjutányosabb kiszolgáltatását ígérve, kérem a nagyérdemű közönség további becses és jóindulatu pártfogását.

Nagy-Enyeden, 1896. december hó.

Kiváló tisztelettel

Fesztinger Á. Dávid.

952 1-3

Teljesen leszállított árak!

Eredeti műmalmi árak!

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság

Maros-Vásárhelyt.

(Befizetett alaptőke: egy millió korona.)

a) Pénzbetéteket vesz át naptól-napig, vagyis a betét napjától a kivét napjáig való kamatoztatás mellett és azokat rendszerint mindig **felmondás nélkül** fizeti vissza.

b) Váltókat leszállítol és visszleszállítol.

c) Jelzálogkölcsonöket nyujt földbirtokra.

Az összes kölcsönök igen mérsékelt kamat és **kedvező visszafizetési feltételek** mellett nyujtatnak.

927 5-6